

Co nowego dla firm w nowym rozdaniu unijnych funduszy?

 Urszula Pieńkowska,
Maculewicz Consulting

Chociaż nowa perspektywa finansowa ruszyła formalnie ponad rok temu, o programach operacyjnych na lata 2014-2020 wciąż wiadomo niewiele, a na ogłoszenie konkursów i możliwość pozyskania dofinansowania przedsiębiorcy będą musieli jeszcze trochę poczekać. Spośród 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO) dopiero siedem uzyskało akceptację Komisji Europejskiej (dla woj. dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, łódzkiego, opolskiego, śląskiego i wielkopolskiego). Wśród programów krajowych pięć zostało przyjętych – nadal na zatwierdzenie czeka Program Inteligentny Rozwój (stan na dzień 15 stycznia 2015 r.).

NOWE POJĘCIA

Wiemy, że czeka nas wiele zmian w stosunku do poprzedniego okresu i że na pewno łatwiej nie będzie. Jednym z głównych kierunków tych zmian będzie realizacja celów wynikających ze „Strategii Europa 2020” – dokumentu określającego ramy polityki spójności na najbliższe lata. Podstawowe priorytety określone w strategii to inteligentna i zrównoważona gospodarka sprzyjająca włączeniu społecznemu. Realizacja tych priorytetów ma pomóc UE w uzyskaniu wzrostu zatrudnienia oraz zwiększeniu produktywności i spójności społecznej. Z dokumentu wynika konkretny plan obejmujący pięć celów – w zakresie zatrudnienia, innowacji, edukacji, włączenia społecznego oraz zmian klimatu/energii, które należy osiągnąć do 2020 r. Państwa członkowskie przygotowując nowe

zasady podziału unijnych środków i tym samym opracowując kształt nowych programów, były zobowiązane do uwzględnienia 11 celów tematycznych (CT). Dla przedsiębiorców najważniejsze znaczenie spośród nich mają dwa cele:

CT 1 – Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji;

CT 3 – Wzmacnianie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury.

W latach 2014 – 2020 regiony otrzymają większe fundusze niż w minionym okresie. Spośród przyznanych Polsce 82,5 mld euro na realizację polityki spójności niemal 40 proc. (31,28 mld euro) środków będzie wdrażanych przez samorządy (w latach 2007 – 2013 było to zaledwie ok. 25 proc.).

Wśród pozostałych celów tematycznych znalazło się także wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach, zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami czy inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie. Każdy z tych celów znajduje odzwierciedlenie w poszczególnych osiach priorytetowych i priorytetach inwestycyjnych (PI) wspieranych w ramach nowych programów operacyjnych.

W ciągu najbliższych lat głównym celem rozwojowym dla Polski będzie wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów, co wpłynie na szybszy i zrównoważony rozwój oraz poprawę jakości życia ludności. Te potencjały zostały określone mianem „inteligentnych specjalizacji”. Zarówno dla kraju, jak i dla każdego z regionów muszą być określone takie rozwojowe specjalizacje, czyli takie dziedziny gospodar-

ki lub nauki, które opierają się na wykorzystaniu unikalnych zasobów naturalnych regionów (czy kraju) lub też na połączeniu różnych branż, zastosowaniu innowacyjnych rozwiązań technologicznych, w których dany region chce się specjalizować i podnosić konkurencyjność (np. biogospodarka, energetyka niskoemisyjna, ICT, turystyka prozdrowotna). Stworzenie listy inteligentnych specjalizacji wymaga określenia własnych atutów przez każde z województw, oszacowania, w czym region jest najlepszy i w jakich obszarach gospodarki tkwi jego potencjał do budowania przewagi konkurencyjnej. Dlatego w każdym regionie zakres inteligentnych specjalizacji może być inny.

Dla przykładu w woj. warmińsko-mazurskim będzie to: żywność wysokiej jakości, drewno i meblarstwo oraz ekonomia wody, czyli wszystkie branże, dla których woda stanowi podstawę działania (hotelarstwo, turystyka, przemysł jachtowy). W woj. lubuskim postawiono na Zieloną Gospodarkę, zdrowie i jakość życia, innowacyjny (nowoczesny) przemysł tradycyjny oraz współpracę i kooperację biznesową. Dolnośląskie stawia zaś na przemysł chemiczny, farmaceutyczny, motoryzacyjny, elektryczny, branżę informatyczną i przemysł wydobywczy oraz nauki medyczne, biologiczne i chemiczne, informatykę i komunikację oraz matematykę i fizykę.

Projekty realizowane przez przedsiębiorców będą miały większe szanse na dofinansowanie z RPO, gdy ich koncepcja będzie się wpisywała w inteligentne specjalizacje danego regionu. Można się będzie spodziewać dedykowanych konkursów na obszary inteligentnych specjalizacji regionu, a także kryteriów wyboru projektów przynajmniej większą liczbę punktów/wagę projektom realizowanym w ramach inteligentnych specjalizacji regionu.

FINANSOWANIE

W latach 2014 – 2020 regiony otrzymają większe fundusze niż w minionym okresie. Spośród przyznanych Polsce 82,5 mld euro na realizację polityki spójności niemal 40 proc. (31,28 mld euro) środków będzie wdrażanych przez samorządy (w latach 2007 – 2013 było to zaledwie ok. 25 proc.). Największy wzrost finansowania dotyczyć będzie innowacyjności i wsparcia przedsiębiorców. Dzięki szerszej niż dotychczas ofercie zwrotnych instrumentów

finansowych (m.in. pożyczek, poręczeń) będzie można wesprzeć więcej projektów realizowanych przez małe i średnie przedsiębiorstwa. W przypadku projektów, dla których ryzyko na etapie wdrożenia jest duże większe (np. projektów badawczych realizowanych w ramach CT 1), znaczenie będą odgrywały instrumenty bezzwrotne.

Instrumenty finansowe (fundusze poręczeniowe, pożyczkowe, fundusze o charakterze załączkowym) znajdą zastosowanie w tych obszarach, w których ryzyko jest stosunkowo niewielkie. Wykorzystanie instrumentów zwrotnych może mieć zatem zastosowanie w inwestycjach związanych z tymi obszarami wsparcia działalności, które mają

głównie charakter zakupu gotowych maszyn i urządzeń (głównie PI 3c).

Zastosowanie instrumentu bezzwrotnego (dotacji) planowane bywa w odniesieniu do wsparcia spakietowanych produktów turystycznych oraz przedsięwzięć prowadzących do odtwarzania gospodarczego dziedzictwa regionu w tradycyjnych zawodach, produktach i usługach (np. kulinarnych). W niektórych programach zakłada się wsparcie dla nowo powstałych firm poprzez instrumenty inżynierii finansowej. Dotacje otrzymają natomiast nowe firmy oparte na wysoko innowacyjnych pomysłach.

Przewiduje się też możliwość wyko-

rzystania instrumentów mieszanych – połączenia dotacji i wsparcia w postaci instrumentu finansowego.

PRZEZNACZENIE

W ramach celu tematycznego 1 (CT 1) w poszczególnych RPO przedsiębiorcy będą mogli uzyskać wsparcie na badania i innowacje: począwszy od fazy badań (inwestycja w zaplecze badawczo-rozwojowe w przedsiębiorstwach, koszty prowadzenia lub zakupu badań), poprzez etap prac rozwojowych, do etapu wdrożenia rozumianego jako uruchomienie pilotażowej (testowej) produkcji/sposobu świadczenia usługi (np. stworzenie demonstracyjnej linii technologicznej). Dopuszczalne będzie również finansowanie zakupu oraz wdrożenie wyników prac B+R (badania i rozwój) zakupionych od jednostek naukowych (PI 1b).

Cel tematyczny 3 (CT 3) – wzmacnianie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury będzie realizowany poprzez kilka priorytetów inwestycyjnych

W ciągu najbliższych lat głównym celem rozwojowym dla Polski będzie wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów, co wpłynie na szybszy i równoważony rozwój oraz poprawę jakości życia ludności.

R E K L A M A

„Dotacje z UE - ZAFUNDUJ SOBIE ROZWÓJ”

MACULEWICZ CONSULTING Sp. z o.o.

05-800 Pruszków, ul. Kraszewskiego 48/5, Tel. 22 738-71-60, Fax: 22 738-71-61, e-mail: biuro@maculewicz.pl

(PI), wśród których największe znaczenie dla firm z branży kamieniarskiej będzie miał zapewne PI 3c nastawiony na **wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług**. Daje on możliwość finansowania wdrażania innowacji produktowych, procesowych, organizacyjnych oraz marketingowych dla osiągnięcia trwałej przewagi konkurencyjnej. Inwestycje te przyczynią się do wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów lub usług oraz wzrostu wydajności pracy i efektywności produkcji. Realizacji celu szczegółowego priorytetu służyć będzie również wsparcie inwestycji przedsiębiorstw w maszyny i sprzęt produkcyjny. Wsparcie uzyskają projekty umożliwiające wprowadzenie innowacyjnych i inteligentnych systemów zarządzania. Możliwe też będzie wsparcie projektów zakładających komercyjne wykorzystanie prac B+R sfinansowanych ze środków publicznych, w szczególności prac

badawczych zrealizowanych w ramach PI 1b.

Możliwości uzyskania wsparcia przez firmy kamieniarskie będzie bardzo wiele. Pierwsze nabory, dla zatwierdzonych programów regionalnych, ruszą zapewne w II kwartale 2015 r. I choć w samych procedurach związanych z aplikowaniem o środki możemy się spodziewać pewnych ułatwień, pozyskanie wsparcia dla prostych inwestycji w środki trwałe (maszyny i urządzenia niezbędne w procesie obróbki kamienia) czy na modernizację zakładu kamieniarskiego nie będzie takie proste. Trzeba będzie wykazać się innowacyjnością, współpracą z jednostką naukową, postawić na badania i rozwój. Tylko najlepsze, najbardziej innowacyjne pomysły, wpisujące się inteligentne specjalizacje będą miały szansę na wsparcie z unijnej puli na lata 2014 – 2020. ●

▼
Tabela: Podział środków unijnych na programy regionalne z uwzględnieniem celów tematycznych (opracowanie własne na podstawie strony Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz programów regionalnych)

Województwo (RPO)	Oś priorytetowa wspierająca MŚP	Finansowanie RPO z UE (w euro)	Finansowanie osi priorytetowych wspierających MŚP (w euro): wkład z UE i budżetu państwa (BP)
Dolnośląskie *	Oś priorytetowa 1. Przedsiębiorstwa i innowacje (CT 1 i CT 3)	2 252 546 589	CT 1: 163 503 787 UE i 28 853 609 BP CT 3: 252 042 931 UE i 44 478 165 BP
Kujawsko-Pomorskie *	Oś priorytetowa 1. Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu (CT 1 i CT 3)	1 903 540 287	CT 1: 54 214 147 UE i 27 214 261 BP CT 3: 275 409 240 UE i 48 601 631 BP
Lubelskie	Oś priorytetowa 1. Badania i innowacje (CT 1) Oś priorytetowa 3. Konkurencyjność przedsiębiorstw (CT 3)	2 230 958 174	CT 1: 100 416 755 UE i 17 720 604 BP CT 3: 291 639 451 UE i 51 465 786 BP
Lubuskie *	Oś priorytetowa 1. Gospodarka i innowacje (CT 1 i CT 3)	906 058 706	CT 1: 32 668 420 UE i 5 765 015 BP CT 3: 143 741 047 UE i 25 366 068 BP
Łódzkie *	Oś priorytetowa 1. Badania, rozwój i komercjalizacja wiedzy (CT 1) Oś priorytetowa 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka (CT 3)	2 256 049 115	CT 1: 201 619 822 UE i 35 579 969 BP CT 3: 274 835 401 UE i 48 500 365 BP
Małopolskie	Oś priorytetowa 1. Gospodarka wiedzy (CT 1) Oś priorytetowa 3. Przedsiębiorcza Małopolska (CT 3)	2 878 215 972	CT 1: 250 018 348 UE i 44 120 885 BP CT 3: 240 000 000 UE i 42 352 942 BP
Mazowieckie	Oś priorytetowa 1. Wykorzystanie działalności badawczo-rozwojowej w gospodarce (CT 1) Oś priorytetowa 3. Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości (CT 3)	2 089 840 138	CT 1: 278 217 130 UE i 69 554 283 BP CT 3: 213 369 786 UE i 53 342 447 BP
Opolskie *	Oś priorytetowa 1. Innowacje w gospodarce (CT 1) Oś Priorytetowa 3. Konkurencyjna gospodarka (CT 3)	944 967 792	CT 1: 73 600 000 UE i 12 988 236 BP CT 3: 94 900 000 UE i 16 747 059 BP
Podkarpackie	Oś priorytetowa 1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka (CT 1 i CT 3)	2 112 213 307	CT 1: 100 000 000 UE i 17 647 059 BP CT 3: 274 372 710 UE i 48 418 714 BP
Podlaskie	Oś priorytetowa 1. Wzmocnienie potencjału i konkurencyjności gospodarki regionu (CT 1, CT 3, CT 8)	1 213 595 877	CT 1: 85 567 214 UE i 15 100 097 BP CT 3: 147 800 000 UE i 26 082 353 BP CT 8: 14 000 000 UE i 2 470 588 BP
Pomorskie	Oś priorytetowa 1. Komercjalizacja wiedzy (CT 1) Oś priorytetowa 3. Przedsiębiorstwa (CT 3)	1 863 020 792	CT 1: 161 213 250 UE i 28 449 398 BP CT 3: 174 647 688 UE i 30 820 180 BP
Śląskie *	Oś priorytetowa 1. Nowoczesna gospodarka (CT 1) Oś priorytetowa 3. Konkurencyjność MŚP (CT 3)	3 476 937 134	CT 1: 245 150 658 UE i 43 261 881 BP CT 3: 305 262 417 UE i 53 869 839 BP
Świętokrzyskie	Oś priorytetowa 1. Innowacje i nauka (CT 1) Oś priorytetowa 2. Konkurencyjna gospodarka (CT 2 i CT 3)	1 363 233 128	CT 1: 68 172 411 UE i 12 030 426 BP CT 2: 13 637 709 UE i 2 406 655 BP CT 3: 163 609 484 UE i 28 872 261 BP
Warmińsko-Mazurskie	Oś priorytetowa 1. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur (CT 1 i CT 3)	1 726 612 317	CT 1: 94 791 015 UE i 16 727 826 BP CT 3: 215 502 741 UE i 38 029 896 BP
Wielkopolskie*	Oś priorytetowa 1. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka (CT 1 i CT 3)	2 450 206 417	CT 1: 126 900 000 UE i 22 394 118 BP CT 3: 341 000 000 UE i 60 176 471 BP
Zachodniopomorskie	Oś priorytetowa 1. Gospodarka, innowacje, nowoczesne technologie (CT 1 i CT 3)	1 601 239 216	CT 1: 70 385 000 UE i 12 420 883 BP CT 3: 271 665 000 UE i 47 940 882 BP

* Programy zatwierdzone przez Komisję Europejską, stan na 15.12.2015 r.